

„Az akadályok és nehézségek nyilvánvalóbbá teszik feladatunkat”

Beszélgetés Burus-Siklódi Botonddal, a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége elnökével

Burus-Siklódi Botond hat éve tölti be a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségének elnöki tiszttségét. A hazai magyar tannyelvű óvodai, elemi és középiskolai oktatás szakmai, érdekvédelmi és érdekképviseleti szervezete sok munkát kér a vezetőtől, akivel – éppen ezért – nehéz volt beszélgetési alkalmat találni.

Alábbi interjúnkból őt és az általa vezetett szövetséget is közelebbről megismeri a kedves olvasó.

– *Milyen pedagógusi munka előzte meg az RMPSZ elnöki tiszttségének elvállalását?*

– Nem kis büszkeséggel és ugyanakkor meglegedettséggel mondom, hogy pedagóguscsalád gyerekeként kerültem a pedagógusi pályára. Szülőfalumban, Székelyszenterzsébeten falusi tanító szüleim környezetében töltöttem gyermekkorom mindennapjait, és tapasztaltam,

éreztem ennek a hivatásnak a szépségét, de a gyötrelmeit is időnként, meg a mindenféle, ebből a küzdelemmel teli életformából, hivatásgyakorlásból adódó problémát.

Szinte törvényszerű volt, hogy testvéreim is pedagógusok lettek. Bátyám matematika szakos tanárként végzett a Babeş–Bolyai Tudományegyetemen, a húgom pedig tanítóképzőt végzett, és óvónőként dolgozott. Közvetlen rokoni környezetemben is nagyon sok pedagógus van, a falusi tanítótól az általános vagy középiskolai tanáron át a tanítóképzőben tanító tanárig. Természetesen mindegyiküknek megvolt a maga hatása az életem alakulására. Nagyon sokat köszönhetek nekik.

Abban az euforikus időszakban jó pár tanárkollégámmal nagy lendülettel láttunk hozzá az önálló magyar iskola létrehozásához.

A pedagógusi pályát helyettesítő tanárként kezdtem. Közvetlenül a segesvári középiskola elvégzése után más elképzeléseim is voltak, orvos szerettem volna lenni. Ez akkor nekem nem sikerült, de az akkori vágyam most látszik beteljesülni, hiszen kisebbik fiam az elmúlt napokban ballagott el a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem Általános Orvosi Karáról. Következett a katonaság, voltam öntödei segédmunkás, kerestem a helyem, mint sokan mások abban az időben... Ebben az igyekezetemben adódott a lehetőség arra, hogy helyettes tanárként dolgozhassak. Kissolyosban és szülőfalumban, Székelyszenterzsébeten tanítottam egy-egy iskolai évet, és aztán következtek a tanári pályára való felkészülés évei.

A Babeş–Bolyai Tudományegyetemen Kémia Karára felvételiztem. Elvégeztem az egyetemet, és '83-ban a dicsőszentmártoni 4-es számú Általános Iskolát választottam munkahelyemül. Magyar tagozaton volt meghirdetve a katedra, és az első pillanattól kezdve nemcsak az általános iskolában, hanem a város középiskolájának magyar tagozatán is tanítottam kémiát is, fizikát is. Itt nagyon sok és kellemes szakmai élményben, elégtételben volt részem. Népes tantestület, jól képzett, igényes pedagógusok fogadtak, és vettek a szárnyaik alá. Sokat tanultam tőlük. Osztályfőnök voltam az általános iskolában, tanítványaimat elkísértem a középiskolába. Úgy tűnt, hogy ez lesz a további pedagógusi pályám stabil helyszíne. Családot alapítottam, fiaim is itt születtek. Gondolatban azért mindig hazakíváncsoztam Székelyföldre, és bármennyire is megszerettem a dicsőszentmártoni létet, mégis – talán így volt ez megírva valahol – következnie kellett egy olyan eseménynek, hogy újragondoljam a lehetőségeimet. Az 1989-es fordulatra gondolok. Abban az euforikus időszakban jó pár tanárkollégámmal nagy lendülettel láttunk hozzá az önálló magyar iskola létrehozásához. Később derült csak ki, hogy ez nálunk – miként Maros megyében nagyon sok helyen – már eleve kudarcra volt ítélve. Nagyon sok olyan kellemetlen élményben volt részem, amiket nem szívesen idézek fel.

Mindezek családunk jövőjének újragondolásához vezettek. Feleségemmel abban egyeztünk meg, hogy új helyszínen, az én közelebbi szülőházamban, Székelyföldön próbálunk elhelyezkedni. Jelentkeztem és részt vettem egy, a Hargita Megyei Pedagógusok Háza által meghirdetett versenyvizsgán. Erre 1991 május végén került sor, és nagyon hosszú időbe telt, amíg kihirdették a versenyvizsga eredményét. Ez a pillanat viszont teljes mértékben megváltoztatta a későbbi szakmai – és nemcsak szakmai – életemet.

1991 július első napjaiban a Maros megyei pedagógusok egy pedagógus-találkozót kezdeményeztek és hívtak össze a marosvásárhelyi Vártemplomban. (Itt külön kiemelem Tőkés Andrást, Dósa Jenőt, Mihály Istvánt, akik kedves, jó emlékű kollégáim voltak és maradnak, nagyon sok közös kezdeményezésünk volt a megye különböző, magyar vonatkozású oktatási helyzeteinek a megoldására vonatkozóan.) A szándék az volt, hogy a sok korábbi, kudarcba fulladt kezdeményezést egy szervezeti szintű koordinációval le-

hessen egységes irányítás alá fogni, és ha lehet, kifelé még komolyabb, konkrétabb hozzáállással megszervezni az összefogást. Ez a vártemplomi találkozás azért is maradt számomra emlékezetes, mert ott jelen volt két Hargita megyei meghívott is, Beder Tibor akkori főtanfelügyelő és Asztalos Ferenc tanfelügyelő, későbbi parlamenti képviselő. Most már tudom, hogy akkor, ott, a Vártemplomban vetettük el a magját annak a szervezetnek, amely első megközelítésben csak Maros megyei szintű szervezetként alakult volna meg, de a meghívottak buzdítása abba az irányba is befolyásolta az alakuló szervezet későbbi életét, hogy az országos kiterjesztésű legyen. A Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségéről van szó.

Akkor ott, a Vártemplomban engem – mint akinek már volt bizonyos tapasztalata a szakmai érdekképviselet megjelenítésében és érvényesítésében – a Kisküküllő alsó folyása menti települések tanügyi felelőssévé akartak választani. És akkor jött az előbb jelzett pillanat: Beder Tibor – a szavait most is hallom – felszólalt, és kérte, hogy ne engem válasszanak ilyen tisztségbe, mert szeptember elsejétől a Hargita Megyei Pedagógusok Házánál fogok dolgozni. Tulajdonképpen ekkor született meg az általa oly hosszú ideig latolgatott, halasztgatott döntés a Pedagógusok Háza módszertani tanári állásának elfoglalásával kapcsolatosan. Remélem, hogy nem volt rossz döntés. Így, utólag, úgy látom, úgy érzem, hogy akkori döntését ő sem bánta meg, nekem pedig alapjaiban megváltoztatta a további életemet, a szakmához fűződő kapcsolatomat.

1991. szeptember elsejével tehát egy új lehetőség előtt álltam. Lényegében nagyon keveset tudtam a Pedagógusok Háza feladatairól, feladatköréről, és arról, hogy milyen feladatokat kell ellátnia egy módszertanos tanárnak. Barátkoztam a környezettel, barátkoztam a feladatokkal, és egyre több olyan célt tudtam megfogalmazni és magam elé állítani, amelyek meghatározták a tulajdonképpeni pályaváltásomat. November elsejével Beder Tibor ideiglenesen kinevezett a Hargita Megyei Pedagógusok Háza igazgatójává, és a decemberi sikeres versenyvizsgát követően váltam az intézmény vezetőjévé.

Olyan időszak következett az életemnek, amelyre nagyon szívesen emlékszem vissza. Tele volt ugyan sok-sok bizonytalansággal, rendszerbeli és szervezeti instabilitás volt a jellemző rá, az intézmény megszűnésének veszélye is többször fennállt, de mindezek mellett az intézményalapítás és konszolidálás esélye, lehetősége mindig új lendületet adott az ügyeknek. Ez az időszak egybeesik a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége megalakulásával. Elfoglaltságom miatt nem lehettem jelen a decemberi alakuló ülésen, de örültem annak, hogy a vártemplomi magvetés és a későbbi egyeztetések nem voltak hiábavalóak, nem veszték kárba. Örültem annak is, hogy a megalakult Szövetség Lászlófy Pált választotta első, tehát alapító elnökévé, aki mindent megtett a sikeres törvényszéki bejegyzés és a sepsiszentgyörgyi alakuló ülés megszervezése érdekében. Mint ahogy később, húsz éven át elnökként,

Így, utólag, úgy látom, úgy érzem, hogy akkori döntését ő sem bánta meg, nekem pedig alapjaiban megváltoztatta a további életemet, a szakmához fűződő kapcsolatomat.

napjainkban pedig örökös tiszteletbeli elnökként is példamutatóan, töretlen lelkesedéssel, fáradhatatlanul ügyködik a magyar nyelvű oktatás megmaradásáért és fejlesztéséért.

Ilyen mozgalmi időkben, közvetlen feletteseim és barátaim részéről pedig a teljes bizalom légkörében végezhettem a munkámat – ez sok vesződéssel is járt, de mindig láttuk a cél elérése felé vezető utat. A cél pedig az volt, hogy olyan szellemi műhelynek teremtünk otthont, amely megfelel a szakmai fejlődés és fejlesztés irányába igényeiket megfogalmazni tudó pedagóguskollégák elvárásainak. Nagy kihívás volt számunkra, és az utánunk következők számára is az marad mindörökre.

Később, a '90-es évek derekán másoddiplomáztam, humánerőforrás-menedzseri képzést szereztem. Az ott szerzett tudást kellőképpen kamatoztatni is tudtam a későbbiekben a Ház alakításában, missziójának megfogalmazásában, vállalásainak körvonalazásában, megvalósításában. A Szövetség szervezeti élete alakításában, szakmai programjainak megfogalmazásában is nagy segítségemre volt a másfajta szervezeti kultúrában alakult szemléletem. A különböző külföldi, elsősorban az anyaországi, hasonló célokat követő szervezetek működési filozófiájának, pozitív tapasztalataiknak ismeretében munkatársaimmal együtt beindítottunk egy nagyon konkrét szervezetfejlesztési folyamatot. Sok tapasztalatot szereztem, nagyon sok szervezési feladatot oldottam meg az idők során, nagyon sok szakmai kapcsolatot is sikerült kialakítanom. Szakmai elégtétel számomra, hogy olyan területeket érintettünk, amelyekkel teljesen újat és mást nyújthattunk – az igényeknek megfelelően – a kollégáknak, mint amit a korábbi években megszoktak. Új, helyenként teljesen más szemléletet próbáltunk formálni a pedagógusok körében, mint amivel – helyenként konformista módon – meg voltak szokva.

– Mikor és milyen meg gondolásból csatlakozott a Szövetséghez, és milyen feladatok látott el ott?

– Az előbbiekben elmondottakból is kitűnhet, hogy a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségével már a kezdetekben, az alakulásának a pillanataiban, sőt még az azt megelőző időszakban is kapcsolatban voltam. Kezdő tanárként, a fordulatot közvetlenül követő időszakban sokunkban megfogalmazódott az az érzés, hogy szükség van egy koordináló intézményre, egy szakmai szervezetre. Nagyon sok olyan korábbi esemény is arra készítetett sokunkat, hogy egy szervezet megalakításáról gondolkozzunk. Említettem már az 1991. július eleji vártemplomi találkozó döntő pillanatát, a magvetés pillanatát – ez többek áldozatos munkája révén a Pedagógusszövetség bejegyzéséhez, majd hivatalos megalakulásához vezetett.

A csatlakozás tulajdonképpen nem egy már létező szervezethez való társulás gondolataként merült fel bennem akkor, hanem a szervezet létrehozásával kapcsolódik szorosán össze. Mindezek után természetesen, hogy miután – az alakuló ülést követően – hivatalosan is bejegyzésre került a Pedagógusok Szövetsége, és abból a szerencsés helyzetből is adódóan, hogy annak alapító elnöke, Lászlófy Pál a közvetlen környezetemben fejtette ki tevékenységét, nem volt nehéz számomra csatlakozni ehhez a sok önkéntességet is feltételező, a kezdeti időszakra kihangsúlyozottan jellemző érdekvédelmi és szakmai érdekérvényesítési munkához.

Küldöttgyűlésen

Kezdetben a szövetség elnökének tanácsosa voltam, majd később, amikor megalakítottuk a négy területi módszertani központot, a Székelyföldi Területi Oktatási Központ megbízott vezetőjeként fejtettem ki a tevékenységemet. Módszertani központjaink működésének az alapelve – a szakmai, pedagógiai és eszköz jellegű szolgáltatások nyújtása – szinte szó szerint megegyezik a Pedagógusok Házáéval. A különbség elsősorban a területi kiterjesztésükből adódott. Tekintettel arra, hogy elnöki tanácsosként is működtem, nagy rálátásom volt a közép-erdélyi, a partiumi és a később megalakult országos központunk, a szovátai központ módszertani-szakmai tevékenységére is. Ezáltal az elnöki tanácsosi feladatok ellátása mellett már a kezdetektől részt vettem a módszertani-fejlesztési koncepciók kidolgozásában és a szervezetépítésben is. Később a szervezet főtítkárának, Bíró Istvánnak tragikus halála után főtítkára lettem a Szövetségnek, és mindezek mellett a Székelyföldi Területi Oktatási Központ megbízott vezetői funkcióját is betöltöttem. A Szövetségen belüli szakmai munka megszervezése, koordinálása, irányítása volt a feladatom.

1993-tól indítottuk újjára azt a szakmai fejlesztési programunkat, amely Bolyai Nyári Akadémia néven vált ismertté. Remélem, hogy nagyon sok magyar pedagóguskolléga mentális térképén ott vannak a BNYA helyszínei, és hogy minden év júliusának második hete az Akadémiánkat juttatja eszébe. Ugyanakkor megjegyezném, hogy nagyon sok román pedagógus is ismeri a mi nyári egyetemi szakmai mozgalmi életünket, hisz nemcsak kizárólag magyar nyelven tanító kollégáknak szervezzük ezt a továbbképző-so-

rozatot, hanem a magyar tannyelvű iskolákban román nyelvet tanító tanárkollégák számára is.

A Bolyai Nyári Akadémia szervezésében már kezdetektől szerepet vállaltam. Az évek múltával egyre inkább átvettem a teljes programkoordinációt és programmenedzserként irányítottam az Akadémia különböző évfolyamainak a megszervezését, lebonyolítását.

Már a kezdetektől koordináltam az erdélyi kollégák területarányos részvételét az anyaországi, felvidéki, kárpátaljai, délvidéki nyári továbbképzési programokon. Kollégáimmal közösen szerveztük a módszertani központok évközi továbbképzéseit, kerekasztal-beszélgetéseit, konferenciáit. Természetesen minden adódó alkalommal részt vettem a Kárpát-medencei Oktatási Tanács ülésein, ahol lehetőségünk adódott megismerni egymás gondjait-bajait, együtt örülni a sikereknek. Szívesen emlékszem vissza az Oktatási Tanács első „kihelyezett” találkozójára, amelyet mi kezdeményeztünk és szerveztünk az 1992. évi csíksomlyói búcsún való részvétellel összekötve. Még nagyon sok mondanivaló lenne a Szövetségen belül végzett tevékenységről, hisz nagyon gazdag szakmai élettel büszkélkedhet a szervezetünk, én pedig igyekeztem mindannyiból kivenni a részemem.

– A Szövetség keretében korábban betöltött funkciói és a csíkszeredai Apáczai Csere János Oktatási Központ vezetése is igazolja, jó ideje azon dolgozik, hogy minőségibb, jobb legyen az erdélyi magyar pedagógusok munkája. Utóbbit egy helyen „életművének” is nevezték. Kérem, beszéljen erről!

– A Szövetség szervezeti élete 1993 júliusától szervezeti helyszín tekintetében is nagyon szoros kapcsolatba került a Hargita Megyei – akkor még nevet nem viselő – Pedagógusok Háza életével, hiszen utóbbi adott otthont, irodát a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségének. Mondhatjuk, hogy a Pedagógusok Szövetsége akkor indult el az igazi intézményesülés útján. Akkor egy nagyon egészséges szimbiózis alakult ki a két szervezet között, ami azóta is kitűnően működik. Egy tudatosan kialakított nagyon szerencsés helyzet ez, és igyekeztünk is kihasználni minden adódó lehetőséget, amely az egyik vagy a másik szervezet vagy a kölcsönös fejlesztés irányába mutatott.

Az volt a véleményünk, hogy az előbbieken említett szemléletváltás meghonosításához, megteremtéséhez és terjesztéséhez intézményesített formára van szükség. Mi igyekeztünk is ezeknek az elvárásoknak megfelelni úgy, hogy olyan kapcsolatokat kerestünk, amelyek ezt lehetővé tették. Melyek voltak ezek a kapcsolatok elsősorban? Természetesen az anyaország irányába, a Kárpát-medence irányába mutató kapcsolatok. A szemléletváltás megvalósításának egyik, viszonylag könnyen kivitelezhető formája a továbbképzések szervezése volt. Így alakultak sorra a Kárpát-medencében – és el kell ismernünk, hogy ezen a területen a felvidéki kollégák jártak elől – mindazok a nyári egyetemek, akadémiák, amelyek elsősorban a pedagógus-továbbképzést tekintették legfontosabb területüknek. A '92-ben indult felvidéki nyári egyetem után '93-ban indítottuk a Bolyai Nyári Akadémiát Erdélyben, ezt követően a kárpátaljai kollégák alapították meg a nyári továbbképző-tanfolyam sorozatukat, majd a délvidékiek, igaz, ott két ilyen nyári egyetem zajlik napjainkban is. Ezeknek a szakmai kapcsolatnak nem csak és nem ki-

zárólag a Pedagógusok Szövetségének tagsága örülhetett, hanem mindenki, aki valamilyen szinten kapcsolatban volt a hazai magyar nyelvű oktatással. És így azt gondoltuk, hogy – a létező szimbiotikus kapcsolat hozadékaként – az is fontos, hogy a Hargita Megyei Pedagógusok Háza programkínálatában, ajánlatában olyan programok is megjelenhessenek, amelyek más megyékben nem találhatók. Az intézmény épületének átalakítása, a szakmai étellel, programokkal való feltöltése, a programok megszervezése és lebonyolítása nem történhetett volna meg az előbb említett kapcsolatrendszer nélkül. És természetesen nem történhetett volna meg olyan elkötelezett kollégák együttműködése nélkül sem, akik ezeknek a programoknak a szervezésében évről-évre, hónapról-hónapra, sőt – a közvetlen munkatársaim esetében – napról-napra mellettem voltak. Ezúton is köszönöm nekik azt az elkötelezettséget, amellyel dolgoztak, és segítettek kihasználni a kínálkozó lehetőséget. Ez történik azóta is, napjainkig, úgyhogy célunk teljesülni látszik: az épület strukturális átalakítása, a szakmai programok megfogalmazása és megvalósíthatósága a fentiek irányába mutató elképzelések szerint történt, történik. Az elmúlt évek fejlesztései által egy európai színvonalú infrastruktúra áll a rendelkezésünkre. Ez a központ az 1999 óta Apáczai Csere János nevét viselő Hargita megyei Pedagógusok Háza tulajdona, de úgy gondolom – éppen az előbbieken említett együttműködés eredményeképpen –, hogy túlmutatva a megyehatárokon az egész romániai magyar és nemcsak magyar pedagógusoknak a háza is lehet.

Lényegében az a vágyunk is megvalósult, hogy a Pedagógusok Háza a romániai magyar pedagógusok igazi szellemi központja legyen – annak dacára, hogy minderről sokan nem így gondolkodtak.

Nem tekintem kimondottan és kizárólag az én életművemnek, de tudom, hogy nagyon nagy megvalósítás. Hiszem, hogy mindenki ezt cselekedte volna, aki a szakmai fejlődés és fejlesztés irányában elkötelezett, és nemcsak egy egyszerű álláslehetőséget lát maga előtt. Aki a hivatást keresi ebben a feladatrendszerben és kihívás-rengetegben, amit a korábbi és a jelenlegi romániai magyar nyelvű – sőt, nem csak a magyar nyelvű – oktatás kínál.

– Hogyan látja az oktatás jelenkori „evolúcióját”? Milyen irányba tartunk? Miként értékeli a tapasztaltakat? Hol vannak a legnagyobb hiányosságok?

– A magyar nyelvű oktatási rendszerünk természetszerűleg része a román oktatási rendszernek. Az is természetes, hogy a román oktatási rendszer sem különíthető el teljes mértékben az európai vagy a világ oktatási rendszereitől. Egymásra hatással vannak, egyfajta folyamat ez az egész „evolúció” kérdése. Azt már korábban tapasztalta a szakma, és erről nagyon sok szakdolgozat is értekezik, hogy az oktatásban egy világszintű válság bontakozott ki, és ez többek véleménye szerint abból adódik, hogy egy óriási szakadék tátong az oktatás-technológia, az infomációs-kommunikációs-technológia fejlődése, valamint a népesség szellemi potenciálja között. Ahhoz, hogy az e tényezők közötti szakadék ne mélyüljön tovább, nagy szükség van bizonyos mértékig helyspecifikus intézkedések meghozatalára. Vannak területek, ahol körvonalazódnak erre a megoldások, sőt, úgy tűnik, hogy egyesek meg is találták a megoldásokat, el is indultak egy úton, óri-

ási beruházásokat eszközölnék, az oktatásra fordított nemzeti jövedelem százalékokban kifejezett értéke egyre nagyobb, korábban nem tapasztalt értékeket vesz fel. Itt pozitív elmozdulás tapasztalható. Vannak viszont olyan országok – és sajnos ezek közé tartozik a mi országunk is –, ahol úgy tűnik, hogy még tovább mélyül az előbb említett szakadék. Sajnos nagyon kicsi a szakadékot áthidalni képes minőségi ugrás bekövetkeztének valószínűsége. A probléma persze jóval összetettebb. A megoldáskeresés szorosan összefügg sok mindennel: a pedagógusok alapképzésével, motiváltságával, elkötelezettségével, lojalitásával, hivatástudatával, a rendszer finanszírozásával, pontosabban az alul-finanszírozásával.

Tehát ha ilyen oldalról tekintünk az egész rendszerre és az eddig tapasztalt elmozdulási irányára, azt kell mondanom, hogy rossz irányba tartunk, nem sok biztató jelét látjuk a krízisből való kimozdulásnak. Kisebb, helyi jellegű kezdeményezések vannak ugyan, amelyek az általánosból való kitörés reményét láttatják maguk előtt, és az általuk jónak vélt irányba tartanak, de ezek kivételek.

Hogy lehetne kitörni ebből a helyzetből? Tapasztaltuk, hogy nagyon sok olyan elképzelés látott már napvilágot az elmúlt időszakban, amely a kitörés reményét villantotta fel. Azonban minden egyes alkalommal rá kellett jönnünk arra, hogy egyik „reform-elmélet” esetében sem jutottunk el még a rész-finalításokhoz sem. (Itt jegyezni meg, hogy ahány miniszter, annyiféle reformelképzelés, annyi kitörési lehetőség vázolása látott már napvilágot...) Az egymást követő sok-sok reformelképzelés, az ebből adódó megannyi inkoherens szakmai megközelítés, valamint a szakmai irányításnak az instabilitása azonban nem sok jóval kecsegtet. Az oktatás mindenképpen az a terület kellene legyen, ahol nem politikai ideológiák által vezérelt elvek mentén határozzák meg a fejlesztési utakat, célokat. Társadalmi konszenzusra, nagy ívű, pártok és ideológiák feletti együttműködésre lenne szükség. Ez úgy tűnik, hogy sem a közelmúlt időszakára, sem a jelen pillanatra, de sajnos azt kell mondanom, hogy a közeljövőre sem körvonalazódik olyan formában, hogy az előbbieken vázolt problémák megoldására lehetőséget kínáljon. Hiányzik a stabilitás a rendszerből. Nincsen meg az a világos cél, amelyet mindentől függetlenül bármilyen kormányzati időszakban az oktatás fő célkitűzéseként tud elfogadni és ennek érdekében tenni. Ezt tartom a fő problémának, valamint azokat a személyes ambíciókat felvonultató, az őket érdek szerint érvényesítő, egymásnak is ellentmondó rendelkezések sokaságát, amelyek általában az épp hatalmon levő kormány által delegált vagy kinevezett, nagyon rövid vagy hosszabb-rövidebb ideig regnáló miniszteri rendelkezések inkoherenciájából adódnak. Ezeknek egyenes irányú következménye, hogy a törvénykezés tekintetében is és a szabályozók rendszere tekintetében is folyamatosan olyan problémákba ütközünk, amelyek egy szétesőben levő rendszer látszatát keltik.

– *Miként látja a mai erdélyi magyar pedagógus helyzetét? Milyen kihívásokkal kell szembenéznie, és honnan kaphat segítséget ezek megválaszolásához?*

– A magyar pedagógusok helyzete szorosan összefügg a romániai pedagógusok helyzetével. Az előzőekben vázolt rendszerbeli problémákból adódóan lényegében ugyanazokkal a helyzetekkel kellene szembesülnie, amelyekkel a román vagy a német vagy

akár a szlovák nyelven tanító kollégájának. Csakhogy mégsem ilyen egyszerű a helyzet. Az erdélyi magyar pedagógus helyzete kisebbségi létéből fakadóan helyzetenként sokkal nehezebb, mint román kollégájáé.

Alapvető problémának azt tartom, hogy nincsen meg az előbbieken során is hangsúlyozott stabilitás, kiszámíthatóság a rendszerben arra vonatkozóan, hogy miként, milyen bemeneti és kimeneti rendszer szerint zajlik az oktatás folyamata. Nagyon hosszú időnek kellett elteltetnie ahhoz, hogy az oktatást szabályozó dokumentumok elkészüljenek. A tantervezés folyamata szakmailag indokolatlanul hosszú ideig váratott magára, bár most már a februári miniszteri rendelettel jóváhagyott tantárgyi programok alkalmazása talán-talán egy újabb perspektívával kecsegteti a pedagógusokat.

De hát ismert, hogy minden hasonlóság mellett az erdélyi magyar pedagógusnak még külön gondjai, problémái is adódnak. Azt is látjuk ugyanis, hogy az általános rendszerbeli problémák mellett milyen nehézségekbe ütközik a csoportok létrehozása, a beiskolázási számok meghatározása a magyar tannyelvű tagozatos iskolákban. És ez ugyan csak bizonytalanságot jelent azok mindennapjaira, jövőjére, működésére vonatkozóan.

E bizonytalanság egyik oka abból adódik, hogy kevés gyerek születik, és ezért kevesebb gyermek jár magyar tannyelvű osztályba. A demográfiai adatok erről szólnak. Ugyanakkor azt is tudjuk, hogy jobb életet keresve nagyon sokan elvándoroltak a közelmúltban, de a szülőföld elhagyása napjainkra is jellemző. Ebből adódóan is csökken a gyermeklétszám. Azt meg felmérni nem tudjuk, hogy mennyi azon gyermekek a száma, akik vegyes házasságból származnak, és csak az oktatás bizonyos szintjein járnak magyar nyelvű csoportokba, osztályokba, utána áttérnek a román nyelvű oktatásra. Vannak olyan magyar családok is, akiknek a gyermekei román nyelvű osztályba járnak, különböző okokra hivatkozva választják ezt a tanulási nyelvet. Sokan azzal érvelnek, hogy így majd könnyebben érvényesülnek. Nagyon régóta ismerjük ezt a megközelítést. A jelenség szomorúbb oldala az, ha arra hivatkozik a szülő, hogy a román tannyelvű osztályokban jobb minőségű, hatékonyabb oktatás folyik, mint a magyar nyelvű osztályokban. Ez, ha van alapja az állításnak, akkor tényleg szomorú.

A jelenség okainak a megszüntetésére törekednünk kell. Mindenki osztozik azon a véleményen, hogy a megoldást a hön óhajtott és sokat emlegetett minőségi oktatás feltételeinek a megteremtése jelentheti, amellyel az iskoláinkba, osztályainkba csábíthatjuk a gyermekeket, és képesek is leszünk megtartani ott őket. A minőségi oktatás feltételeinek a megteremtése azonban nem csak és nem kizárólag a pedagóguson múlik, hanem ehhez járul(hat)nak hozzá a kiváló infrastrukturális feltételek, a kimagasló oktatástechnológiai és info-kommunikációs felszereltség, a különböző szakmai fejlesztési programok. Mindezeknek a rendelkezésre állása, a fejlesztési programok igény szerinti kezdeményezése, illetve az ezeken való részvétel, majd az ott tanultaknak a konkrét alkalmazása vezethet el ahhoz a minőségi ugráshoz – és annak hosszú idejű fenntartásához –, amellyel vonzóbbá tehetik pedagógusaink az órájukat, foglalkozásaikat.

Ebben a folyamatban több felől is kaphatnak szakmai segítséget a kollégák. Egyfelől rendelkezésre kell álljanak korszerű programajánlataikkal a megyei pedagógusházak, másfelől pedig igénybe vehetik az egyre professzionálisabban és bővülő szolgáltatások-

kal működő módszertani központjainkat. Az állami intézmények hiányosságait, illetve a magyar nyelvű programajánlatok hiányosságait lenne hivatott pótolni a majdani magyar humánerőforrás-központ. Hangsúlyozni kívánom a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségének hiánypótló jelentőségét ezen a téren, módszertani központjai működtetésének fontosságát, hisz a központok az említett állami intézményekkel együttműködve megteremthetik annak a lehetőségét, hogy a közös programajánlatban megjelenjenek a magyar nyelven lebonyolításra kerülő, speciális igényeknek is megfelelő programok.

– Az RMPSZ elnökévé választásakor a minőség, hitelesség és tisztesség szavakat választotta mottójául. Mit értett/ért ezek alatt?

– A Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségének a munkáját már korábban is a minőség, a hitelesség és a tisztesség jellemezte. Tehát nem új fogalmakkal állunk szemben, nem csak és kizárólag az én krédómról van itt szó, hisz mindazok magukénak tartják, érzik ezeket, akiknek valamilyen köze vagy közük volt a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségének a működéséhez. Személyem és az a csapat, amelynek tagja it 2011-ben az országos programismertető körutunk során megismertek, és küldöttük által megválasztottak (alelnök-társaim, megyei elnöktársaim), nem tettünk mást, csak megfogalmaztuk, hangsúlyoztuk és megjelenítettük ezeket a mottóként ismert szavakat. Meggyőződésem, hogy ha nem tisztességes, megbízható munkát végezne a Szövetség, akkor nem létezhetne már több mint huszonöt éve. Hisz a civil szervezetekhez hasonlóan a Szövetségünk is többé-kevésbé kiszolgáltatott a támogatóknak és finanszírozóknak. Mindig, hangsúlyozom, kivétel nélkül mindig tisztességgel el tudtunk számolni az utolsó fillérről, az utolsó baniról, és ezt azért tudtuk megtenni, mert olyan munkatársak dolgoztak a környezetünkben, akik ugyanúgy gondolkodtak, mint mi.

A hitelesség a hivatástudattal cseng egybe. Nem lehet másként, és nem szabad, nem érdemes másként dolgozni, mint hivatástudattal, meggyőződéssel és hitelességgel. Hogyha egészen másról szólnának a programjaink, mint amit lényegileg megfogalmazunk és programként magunk előtt felmutatunk, akkor baj lenne a hitelességgel. Úgy tűnik, hogy eddig a Szövetség meg tudta tartani a hitelességét, és nagyon reméljük, hogy ez az elkövetkezendőkben is így lesz.

És a minőség... Törekedhet-e a közösségi érdekképviseletet felvállaló bármely szervezet többre, jobbra, mint a minőségi munkára? Van-e valahol nagyobb szükség a minőségi munkára, minőségi munkavégzésre, mint a tanügyben? Természetesen mindenütt nagyon fontos. De nálunk, az oktatás területén a minőség a megtartást és megmaradást is jelentheti. A megtartást, a megmaradást. Mert ha nem tudjuk felmutatni a hittel, hivatástudattal, a szakma iránti alázattal és elkötelezettséggel végzett szolgálatot, akkor nincs meg, nem teremthető meg az a minőség, amely befolyásolhatná a bizonytalan szülőket olyan irányba, hogy a magyar iskolákba, a magyar osztályokba, a magyar csoportokba írassák a gyermekeiket.

– Kérem, foglalja össze az elmúlt közel hat évet! Miket tudhat maga mögött az RMPSZ azóta, hogy ön áll annak élén?

– Nehéz lesz megtennem, de megpróbálom. Vannak olyan programjaink, amelyek már kezdetektől összefüggnek a Szövetség életével, folyamatosan alakultak ki, sokuk közülük a mai napig is működik. Programunkban alapvető fontosságú tevékenységi területnek határoztuk meg a továbbképzéseknek a szervezését. Ezért hoztuk létre a Bolyai Nyári Akadémia intézményét, és ezért működtetjük évről évre az úgynevezett évközi továbbképzéseket. Már a '90-es évek legelejétől kollégákat küldtünk anyaországi továbbképző programokra. A Kárpát-medencei szövetségek megalakulásával és azok programjainak a körvonalazódásával pedig a kollégák továbbképzéseken való részvételének a lehetősége tovább bővült, a felvidéki, kárpátaljai, délvidéki nyári akadémiákon, de más anyaországi programokon való részvétel lehetőségével is. Ezek azok a programok, amelyek a továbbképzés területén korábban is léteztek.

A kollégák munkájára való odafigyelés jeleként jóval korábban megalapítottuk már azokat a díjakat, amelyekkel a tudományos munka, illetve egy életmű elismerése történik. Így az *Ezüstgyopár-díjjal* azokat a pedagógusokat díjazzuk, akiknek az életpályája példaértékű, munkásságuk, alkotásuk maradandó értéket teremtett. Az Ezüstyopár-díj kitüntetettjei értékkereső világunkban főleg azoknak a pedagógusoknak adnak reményt és mutatnak utat, akik tevékenységükben a nemeset keresik, és azt akarják képviselni. A tudományos munka elismerése érdekében hoztuk létre az *Apáczai-díjat*. Kétévente ítéljük oda mindkettőt.

A tanulóink teljesítményére való odafigyelés jeleként pedig létrehoztuk a *Mákvi-rág-díjat*, ez pályázattal nyerhető el. A legjobb 9., 10., 11. és 12. osztályos tanulóknak járó díjról van szó, és ennek különböző – bronz, ezüst, arany és gyémánt – fokozatairól. A matematika terén kiválóan teljesítő diákokat *Bolyai Farkas-díjjal* jutalmazzuk, az anyanyelv-ápolás, hagyományörzés területén kiváló eredményeket felmutatni tudó diákokat pedig *Kós Károly-díjjal*.

Az új elnökség az anyaországi kormányváltás után vette át a Szövetség vezetését. Örömmel tapasztaltuk, hogy szakminisztériuma által az új kormányzat sokkal kiszámíthatóbb módon és nagyobb mértékben támogatja a pedagógusszövetségeket. Így vált lehetővé a tevékenységi, szolgáltatási területek bővítése. Hogy csak egy példát említsek: az évközi továbbképzések szervezése tekintetében, amelyeket a módszertani központjaink hirdetnek meg és valósítanak meg, majdnem megtízszereződött a továbbképzések száma, és – következképpen – az azokon résztvevő kollégáknak a száma is.

Kiemelném azokat a területeket is, amelyek a korábbi egyetlen finanszírozási forrást bővítették azáltal, hogy a Nemzetpolitikai Államtitkárság az oktatás területén is egyre nagyobb programajánlattal, illetve fejlesztési lehetőségekkel kereste meg a pedagógusszövetségeket, így a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségét is. Tehát a forrásoknak, a forrás-biztosítás lehetőségének a bővülése természetesen azzal is járt, hogy mind több és több programot tudtunk megvalósítani. A Nemzetpolitikai Államtitkárság közreműködésével így 2012-től a tematikus évek sorát indítottuk el, kezdve az óvodások évével, amelyet a kisiskolások éve követett, az általános iskolások, majd felsősök éve következett ezután, valamint a szakoktatásra való odafigyelés évei következtek, amelyek a

mai napig is tartanak. Mindez – a központi kezdeményezésű programok mellett – a saját szakmai programok megalapozására és megszervezésére is nagy lehetőséget jelentett.

Nagyon fontos változtatás, hogy a Bolyai Nyári Akadémiát immár öt éve akkreditáljuk, a résztvevő kollégák elvárásainak megfelelően azt. Kérték, hogy ha már ilyen jó programokon vehetnek részt, mint például a Bolyai Nyári Akadémia programjai, akkor járjon ezért kreditpont is. Nagy szakmai kihívás volt ez, de most már évről évre teljesíteni tudjuk azáltal, hogy egy adott témára akkreditált program keretében vehetnek részt például a Bolyai Nyári Akadémia munkálatain, vagy akár évről évre az évközi programokon is.

Azt is megemlítem, hogy a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége immár ötödik éve szervezi az anyaországi továbbképzéseket minden Kárpát-medencei pedagógus-szövetség számára. Ez azt jelenti, hogy igényfelmérésre alapozva innen, Erdélyből szervezzük meg az anyaországi programokat. Évente tíz-tizenkét programot bonyolítunk le ily módon, ami évente 300–350 pedagógus részvételét jelenti, vagy jelentheti az adott évben valamilyen anyaországi helyszínen és anyaországi szakértők részvételével. Ennek is nagy sikere van, és nagy öröm számunkra, hogy a Kárpát-medencei testvérszervezeteink nagyon meg vannak elégedve a Pedagógusszövetség által nyújtott szervezési munkával.

Meg kell említenünk azt is, hogy 2011 óta újra a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége kezeli a *Szüülőföldön magyarul* programot, amely az oktatási-nevelési, illetve tankönyv- és taneszköz-támogatásoknak az igénylőkhöz való eljuttatását jelenti. Tulaj-

Csángó gyerekek

Állásbörze

donképpen mi pályáztatunk, illetve mi tesszük közzé a felhívást, gyűjtjük be és továbbítjuk a finanszírozóhoz a magyar nyelvű oktatás támogatásának a céljával megfogalmazott igényeket. Nagy felelősséget jelent ez, több száz folyóméter iratcsomó gyűl össze évente, ennek a kezelése is nagy figyelmet igényel, de mindemellett egy egész Kárpát-medencére kiterjedő informatikai rendszerben való nagyon konkrét megfelelést is jelent. Büszkék vagyunk arra, hogy ez a program is zökkenőmentesen zajlik az utóbbi időben.

Ugyanakkor azt is szeretném elmondani, hogy 2012 óta újra a Pedagógusszövetséget bízták meg azzal, hogy a csángóföldi oktatási programot koordinálja, szervezze és vezesse. Ez a *Moldvai Csángó-magyar Oktatási Program* koordinációját jelenti. A Bákó és környéke csángók lakta falvaiban zajló korábbi, iskolai keretek közötti vagy iskolán kívüli keretekben zajló oktatási programot közel 30 helyszínen, több mint kétezer gyerek bevonásával és 50 alkalmazottal valósítjuk meg.

Új programként kell megemlítenem az immár hagyományossá vált, a történelmi egyházainkkal közösen évről-évre megszervezésre kerülő *Magyar iskolák tanévnyitó ünnepségét*, valamint az évente sorra kerülő, a BBTE Pedagógia és Alkalmazott Didaktika Intézetével közösen szervezett, egyre nagyobb népszerűségnek örvendő *Állásbörzét*. Megújult az idén 15 éves jubileumát ünneplő szakmai-módszertani folyóiratunk, a *Magiszter* is, amelyet immár a BBTE PADI szakmai koordinálásával és szerkesztésével jelentetünk meg.

Tehát összességében véve bővült, és egyre bővülni látszik a tevékenységi területünk, vannak olyan időszakok, amikor több mint száz alkalmazottat foglalkoztatunk, és mindent a Magyar Kormány támogatásával. Büszkéek vagyunk arra, hogy a nemzeti jelentőségű intézmények sorába kerültünk, és az utóbbi években a Magyar Kormány stratégiai partnereként tart számon minket. Nem létezik olyan oktatási projekt, oktatási-fejlesztési program, amelyben ne kérnék a Pedagógusszövetség részvételét, illetve a szakmai támogatását.

– *Milyen közeli és távolabbi tervei vannak a Szövetségnek?*

– A terveinket nagyon pontosan megfogalmaztuk a programunkban. És a programunkat évről-évre átnézzük, a küldöttgyűlés feladata, hogy az esetleges módosításokat elfogadja. Ezekben a programokban megfogalmaztuk azokat a tennivalókat, tételeket, amelyeket a pedagógusaink érdekében teszünk, illetve kívánunk tenni, és azokat is megfogalmaztuk, amelyeket a diákjaink, a magyar nyelvű oktatásban részt vevő gyermekek irányába szeretnénk megtenni, illetve megfogalmazni.

A korábbiakban említettem azokat a programokat, amelyek fő célkitűzése az ezeknek az általános programtételeknek való megfelelés. Nem ismétlem meg ezeket, de hangsúlyozom, alapvető célunk, hogy a közeljövőben és akár hosszú távon gondolkodva is próbáljuk meg ezeket működtetni. Célunk az önállósulás, hogy ezeknek a szakmai programoknak a léte, lebonyolítása és tartalmi megfogalmazása ne legyen az anyaországból érkező támogatás mértékének függvénye. Sokat vitázunk arról, hogy lehet-e valós elvárás, valós igény, valós cél az előbbi, amelyet követve kell mi a programjainkat megfogalmazzuk? Ennek az önállósulásnak az útja pedig a továbbképzések piacán való nagyon aktív jelenlétet kér és azon lehetőség kihasználásának való megfelelést, mely szerint a továbbképzések rendszere Romániában is az államilag is finanszírozott területekhez tartozik. Tapasztaljuk, hogy nagyon kevés még a pénz ezen a területen, kevés az a forrás, amely igénybe vehető, és nagyon kevés annak a lehetősége, hogy ezt minden megyében és korlátozások nélkül el is érhessek a kollégáink. Tehát a módszertani központjaink által kell javítanunk azokat a lehetőségeket, amelyekkel – vagy az együttműködési megállapodások kihasználásával, vagy pedig más területen, például a felnőttképzés területén szervezett programok bevételeinek a közoktatási programok finanszírozására való visszafordításával – meg tudunk teremteni egyfajta önállóságot.

Ennek az önállóságnak azonban nemcsak az anyagi feltételei léteznek, hanem vannak szellemi feltételei is. Azt is látjuk, és a szakmai feladatok megoldásánál nap mint nap tapasztaljuk, hogy nincs olyan háttérintézmény, amelyre bármikor nyugodtan támaszkodhat minden olyan szervezet, vagy akár egyén is, aki a szakmai fejlődés területén szeretne napirenden lenni. Mire gondolok? Az oktatási törvény által biztosított Neveléstudományi Intézet magyar fiókintézménye hiányára, valamint az ugyancsak az említett törvény által szavatolt magyar nyelvű humánerőforrás-központ hiányára. Ezeknek a háttérintézményeknek egyesek szerint politikai alkuk eredményeként kellett volna létrejönniük, de többünk meggyőződése az, hogy ez kimondottan szakmai feladat, és ezt nem kellene/kellett volna a politikumra bízni. Éppen ezért, ha nem sikerül megállapodnunk

az oktatáspolitikában érdekeltekkel, akkor meg kell próbálnunk ezeket az intézményeket szakmai együttműködésen alapuló, anyaországi támogatással létrehozni, működtetni, mert a hiányuk pótolhatatlan, és óriási űrök maradtak már így is az elmúlt időszakban. Tehát a közeljövő céljai között ezeknek a háttérintézményeknek, az oktatáskutatással és fejlesztéssel a korábbinál sokkal professzionálisabb módon foglalkozó központoknak a létrehozása kell hogy szerepeljen. Szeretnénk e témában is együttműködni egyetemeinkkel, a Babeş–Bolyai Tudományegyetem magyar vonalával, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem pedagógiai intézeteivel, illetve a Partiumi Keresztény Egyetem pedagógiai intézetével. Én hiszem, hogy ha az ilyen szakmai összefogás még anyaországi partnerintézményekkel és támogatókkal is kibővül, akkor biztos, hogy elérhetjük a célunkat.

További céljaink között szerepel a szakmai kapcsolatrendszerünknek bővítése is. Korábban együttműködési megállapodást kötöttünk az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézzel, ennek az új konfigurációja, új megjelenítése a magyar közoktatásban egy teljesen új helyzetet generál, amelyet a közeljövőben kell, hogy tisztázzunk, és újradefiniáljunk az

Csángó gyerekek

együttműködés lehetőségeit. Ugyanígy szoros kapcsolatot szeretnénk ápolni az Oktatási Hivatallal annak érdekében is, hogy a Magyar Kormány, illetve az Oktatási Minisztérium által megpályázható Európai Unió fejlesztési projekteiben partnerintézményként vagy pedig együttműködő intézményként vehessünk részt.

Nagyon sok olyan terület van lefedetlenül a romániai magyar oktatás területén, amelyek sürgős megoldást követelnek. Gondoljunk csak az előbbieken említett oktatáskutatási háttér teljeskörű hiányára, de gondoljunk azokra a problémákra, amelyeket a tankönyvellátás okoz jelen pillanatban, és ez csak fokozódni fog az elkövetkezendőkben, hisz az öt–nyolc, illetve a kilenc–tizenkettedik osztályosok tankönyvvel való ellátása a közeljövőben fog megtörténni. Kár lenne mindezekről lemaradni.

Céljaink között szerepel továbbá az is, hogy ha továbbra is mi felelünk a Csángó Oktatási Program szakmai irányításáért, akkor a program intézményesülésénél az iskolán kívüli oktatási programok iskolába kerülését részesítsük előnyben.

Nagy meglegedés számunkra a Magyar Kormány tavaly decemberében meghirdetett óvoda- és bölcsődeépítési programja. Az infrastrukturális fejlesztésen túl Szövetségünk a szakmai fejlesztéshez is hozzá kíván járulni. A körvonalazódó programban nagy felelősség és feladat hárul a Szövetségre, ennek is igyekszünk maximálisan megfelelni.

Rengeteg tehát a teljesítésre váró célkitűzés, de sok az olyan új terület is, mely felfedezést, megkeresést és programmal, lényeggel, sikeres megoldásokkal való megtöltést kér Szövetségünkötől.

– *Az ön munkáját több díjjal és kitüntetéssel jutalmazták. Miként tekint ezekre?*

– Elsősorban jó érzéssel. Jó érzéssel azért, mert úgy tűnik, hogy vannak, akik mégis figyelnek a közoktatásban történő változásokra és az azokat előidézőkre. De ugyanakkor azt is tudom, hogy mindegyik kitüntetés – és itt hármat említenék, elsősorban a magyar köztársasági elnök által adományozott *Magyar Érdemrend Lovagkeresztjét*, az RMPSZ Országos Elnöksége által számomra már korábban megítélt *Ezüstgyopár-díjat*, valamint a Hargita Megyei Tanfelügyelőség részéről kapott *Pro Educatione-díjat* – nem csak és kizárólag engem illet meg. Életmű-díjnak nevezték az Ezüstyopár-díjat, de az életművem létrehozásával indokolva nyújtották át a Lovagkeresztet is, a Pro Educatione díjat is. De hát melyik történhetett volna meg, melyik életművemnek nevezett terület lett volna megvalósítható a kollégáim és természetesen a családom nélkül? Nagyon szépen megköszöntem minden alkalommal a díjat, az elismerést, de ugyanolyan elismeréssel köszöntem meg a családomnak, a kollégáimnak is mindazt, amivel a díj elnyeréséhez segítettek. Legalább olyan részük volt ebben nekik, mint nekem.

– *Milyen üzenetet fogalmazna meg a mai erdélyi magyar pedagógusjelöltek és pedagógusok számára?*

– Először is azt üzenem, hogy a pedagógusi pálya, a pedagógusi hivatás a legszebb pálya, a legszebb hivatás az összes közül. A pedagógusjelölteknek üzenem, hogy örülök, hogy ezt választották, és reméljük, hogy nem kényszerpályára léptek, hanem elkötele-

zetséggel, az ügy iránti lojalitással és sok-sok empátiával fordulnak majd jövő tanítványaik felé. Kívánom, hogy pedagógusi hivatásuk gyakorlása során ismerjék fel és következetesen kövessék az oktató-nevelő munkánk nehéz feladatait, fokozott figyelmet fordítsanak értékeink megismertetésére és közkinccsé tételére. Az akadályok és nehézségek nyilvánvalóbbá teszik feladatunkat – mondtam legutóbbi tanévnyitó ünnepségünkön, hiszen a számos probléma, kihívás, nehézség szakmai összefogásra, nemzeti összetartásra sarkall bennünket. Kívánom, hogy kibocsájtó oktatási intézményeik neves pedagógusainak a példáját követve munkájukkal a jövő nemzedék fejlődését szolgálják erkölcseiben, lelki nemességében, hitben.

Pedagóguskollégáimnak pedig Apáczai szavaival üzenem, hogy ne feledjék: „műveltségünk a szabadságunk és politikai erőnk legfőbb forrása is”. A pedagógusi pályát választva, hivatásunkat gyakorolva, akarva-akaratlanul szűkebb és tágabb hazánk szellemi elitjének váltunk a részévé. A szellemi elit pedig a nemzet fejlődésének hajtóereje. E hovatartozás ennél fogva komoly történelmi felelősség hordozója. Ne hagyják lankadni, figyeljenek e megkülönböztető felelősségre, annak hordozójára, a pedagógusi hitre. Mert amíg a hit megvan, addig minden újrakezeshető, és – Németh László szavaival élve –: „aki hisz a pedagógiában, az csak optimista lehet”.

De üzenem azt is, hogy bár az anyagi megbecsültségünk és társadalmi elfogadottságunk az utóbbi időben nagyon sokat sérült, ne adják fel a reményt, küzdjenek továbbra is hitük szerint azokért az elképzelésekért, amelyekkel és amelyekért annak idején a pályára léptek.

Kérdezett: Ozsváth Judit